

Ελληψη σχεδίου

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

φωτιά από τα πλάγια, κάτι εντελώς αναποτελεσματικό», δηλώνει ο ερευνητής του Ινστιτούτου Δασικών Μεσογειακών Οικοσυστημάτων.

Ελληψη στοιχεία

Στην επίμονη εκδήλωση των πυρκαγιών της ανατολικής Αττικής όμως συμβάλλει και η έλληψη καταγραφής στοιχείων τα οποία θα είναι κρίσιμα τόσο για την πρόληψη όσο και για την αντιμετώπιση της φωτιάς. «Παρά τα όσα έχουν γίνει όλα τα προηγούμενα χρόνια στη βόρεια και στην ανατολική Αττική, δεν έχουμε αναλυτική καταγραφή των αιτιών έναρξης των πυρκαγιών. Δεν ξέρουμε δηλαδή αν οι φωτιές ξεκινούν από αμέλεια των κατοίκων, αν φταίει το δίκτυο ηλεκτροδότησης ή αν υπάρχουν φυσικά αίτια, όπως για παράδειγμα πτώση κεραυνών. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουμε ούτε το σημείο έναρξης των πυρκαγιών, δηλαδή το γεωγραφικό στίγμα από το οποίο ξεκίνησαν οι πρώτες φλόγες», λέει ο Δρ. Θεόδωρος Γιάνναρος, πυρομετεωρολόγος και ερευνητής του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών. Τα στοιχεία αυτά θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε στοχευμένες εργασίες πρόληψης της

© Δρ. Γαβριήλ Ξανθόπουλος
Ερευνητής στο Ινστιτούτο
Δασικών Μεσογειακών
Οικοσυστημάτων

© Θεόδωρος Γιάνναρος
Πυρομετεωρολόγος
και ερευνητής του Εθνικού
Αστεροσκοπείου Αθηνών

© Δρ. Γιώργος Παπαβασιλείου
Μέλος της πυρομετεωρολογικής
ομάδας του Εθνικού Αστεροσκοπείου
Αθηνών «The Flame Project»

© Αλέξανδρος
Δημητρακόπουλος
Καθηγητής Δασολογίας
στο ΑΠΘ

λύνει ο Δρ. Γιώργος Παπαβασιλείου, μέλος της πυρομετεωρολογικής ομάδας του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, «The Flame Project».

«Με μια πρώτη ματιά, η φετινή πυρκαγιά είναι σχεδόν πανομοιότυπη με αυτή του 2009 ως προς τις εκτάσεις που επλήγησαν. Η διαφορά όμως έγκειται στις συνθήκες. Φέτος δεν είχαμε τόσο ισχυρούς ανέμους όπως πριν από 15 χρόνια, είχαμε όμως πολύ πιο δύσκολες συνθήκες όσον αφορά την ξηρασία και τη θερμοκρασία», λέει ο Γ. Παπαβασιλείου, περιγράφοντας τον τρόπο που επεκτάθηκε η πρόσφατη πυρκαγιά, περίπου όπως αναφλέγεται ένα γεμάτο σπιρτόκουτο αν πέσει πάνω του η παραμικρή σπίθα. «Έχουν περάσει πολλές εβδομάδες από τότε που στην ανατολική Αττική έπεσαν έστω και λίγες σταγόνες βροχής. Φέτος ειδικά, οι ακραίες συνθήκες δεν είχαν να κάνουν με τους ανέμους, αλλά με τη θερμοκρασία και την πολύ χαμηλή υγρασία. Στην πραγματικότητα, υπήρξε μια ευθυγράμμιση κλιματικών παραγόντων, όπως η ξηρασία, η θερμότητα, οι άνεμοι. Ετσι, η φωτιά βρέθηκε να “καβαλάει” ακόμα και την κορυφογραμμή της Πεντέλης και να περνά και σε πλαϊνά υψόμετρα. Πρόκειται για μια ακραία συμπεριφορά, καθώς εξαπλώθηκε με πολύ μεγάλη ταχύτητα», τονίζει ο πυρομετεωρολόγος.

Οι ευθύνες

Τα νέα ειδικά πρωτόκολλα για τις πυρκαγιές στην ανατολική Αττική θα πρέπει να ξεκινούν από την έγκαιρη ανίχνευση της φωτιάς και την άμεση αντιμετώπισή της. Σύμφωνα με τον καθηγητή Δασολογίας στο ΑΠΘ, Αλέξανδρο Δημητρακόπουλο, οι Αρχές απέτυχαν να προβούν σε αυτές τις δύο επείγουσες ενέργειες το μεσημέρι της περασμένης Κυριακής, όταν ξεπήδησαν οι φλόγες στον Βαρνάβα. «Φέτος έχουμε μια πολύ καλή πρωτοβουλία για την έγκαιρη ανίχνευση, μέσω drones. Στον Βαρνάβα όμως αυτό δεν λειτούργησε. Πιστεύω ότι χρειάζεται ένα πιο εξελιγμένο σύστημα, το οποίο θα επιτρέπει τη δορυφορική παρακολούθηση των περιοχών που είναι πιο ευάλωτες σε πυρκαγιές», σημειώνει ο καθηγητής του ΑΠΘ, παραθέτοντας τα αποτελέσματα της αποτυχημένης έγκαιρης επέμβασης. «Στην πραγματικότητα, αυτή η φωτιά έκαιγε για περίπου 15 ώρες ανεξέλεγκτη και χωρίς να την “ενοχλήσει” κανείς, καθώς το μέλημα της Πυροσβεστικής ήταν οι κατοικημένες περιοχές. Δεν γίνεται όμως να συνεχιστεί άλλο αυτή η κατάσταση. Χρειάζεται άμεσα ειδικό σχέδιο για την περιοχή που θα περιλαμβάνει πολλούς παράγοντες. Ορθώς η κυβέρνηση φέτος επέβαλε την παρουσία δασάρχη στο έργο της κατάσβεσης, όταν έχουμε μεγάλες πυρκαγιές. Τώρα το βάρος πρέπει να δοθεί στην πρόληψη, στη διαχείριση της καμένης ύλης, στη διάνοιξη δασικών δρόμων και σε άλλες ενέργειες που προϋποθέτουν τη συνεργασία πολλών φορέων», καταλήγει ο Αλ. Δημητρακόπουλος.

Το Σείχ Σου

Οι επιστήμονες τονίζουν ότι στη χώρα μας υπάρχουν και άλλες περιοχές όπου συναντώνται οι ίδιοι παράγοντες που ευθύνονται για τις μεγάλες και συχνές φωτιές στην ανατολική Αττική. Μία από αυτές -και μάλιστα η πλέον επίφοβη λόγω της άναρχης οικιστικής ανάπτυξης εντός του δασικού ιστού- είναι το Σείχ Σου. Σε οικιστικές περιοχές, όπως ο Χορτιάτης, τα Πεύκα, το Φίλυρο, το Πανόραμα και άλλες στη Θεσσαλονίκη, εδώ και χρόνια καταγράφονται αυθαιρεσίες και πολεοδομικές παραβάσεις, σε βάρος του δάσους. «Ετσι, το Σείχ Σου έχει αρχίσει να μοιάζει κάπως με την ανατολική Αττική, όπου σε κάποια σημεία είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς πού είναι ο οικισμός και πού το δάσος. Με το κλίμα να αλλάζει ραγδαία, δεν θέλει και πολύ να επικρατήσουν ακραίες συνθήκες και στο περιστατικό δάσος της Θεσσαλονίκης, με τη μεγάλη ξηρασία, που ευνοεί τις πυρκαγιές να πάρουν διαστάσεις. Τότε, η Πυροσβεστική θα σπεύδει να σώσει τα σπίτια και η φωτιά θα προελαύνει», αναφέρει ο Βασίλης Δρόσος, καθηγητής Δασολογίας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. «Δεν υπάρχουν άλλες δικαιολογίες. Θεωρώ ότι θα πρέπει να υπάρξουν πολύ πιο αυστηροί κανόνες για την αυθαίρετη δόμηση. Σε μια περιοχή που είναι δασική, τα αυθαίρετα πρέπει να καταδικάζονται και όχι να νομιμοποιούνται», επισημαίνει ο καθηγητής.

φωτιάς, αλλά και στη σύνταξη σχεδίων για τον περιορισμό της, ανά γεωγραφική περιοχή. «Αντί γι’ αυτό, το μόνο που υπάρχει στην ανατολική Αττική είναι μια στατιστική καταγραφή των ειδών βλάστησης που καίγονται. Όμως και η πρόσφατη καταστροφή αποδεικνύει ότι χρειαζόμαστε πολλά περισσότερα. Οι πυρομετεωρολογικές συνθήκες στην περιοχή είναι πολύ δύσκολες, καθώς το καλοκαίρι επηρεάζεται πολύ από τα μελέμια και αν υπάρχει παρατεταμένη ξηρασία, όπως φέτος, προκύπτει ο τέλειος συνδυασμός για μια μεγάλη πυρκαγιά», επισημαίνει ο Θ. Γιάνναρος.

«Τόξο μελτεμιών»

Η ανατολική Αττική βρίσκεται στη μέση του λεγόμενου «τόξου των μελτεμιών», το οποίο ξεκινά από τον Εβρο, φθάνει σε Εύβοια, Φθιώτιδα και Βοιωτία, περνά από την ανατολική Πελοπόννησο και τις Κυκλάδες και καταλήγει στην Κρήτη. «Κλιματολογικά, όλες αυτές οι περιοχές είναι πιο ευάλωτες στις πυρκαγιές. Τα μελέμια είναι μία από τις αιτίες και των φετινών πυρκαγιών, δεν είναι όμως η μοναδική», δη-

Σε κατάσταση συναγερμού μέχρι τον Οκτώβριο

«ΔΕΝ ΕΧΕΙ τελειώσει τίποτα ακόμα. Μέχρι τη φωτιά της ανατολικής Αττικής υπήρχε το θετικό ότι οι καμένες εκτάσεις ήταν λίγες σε σχέση με τον αριθμό των πυρκαγιών. Θεωρούμε όμως ότι η πιο δύσκολη περίοδος βρίσκεται μπροστά μας». Αυτό ανέφερε στη Realnews ανώτατος αξιωματικός του Πυροσβεστικού Σώματος όταν ρωτήθηκε για τις εκτιμήσεις του αναφορικά με την εξέλιξη του υπόλοιπου της αντιπυρικής περιόδου. Πράγματι, όπως όλα δείχνουν, οι δυνάμεις της Πυροσβεστικής θα βρίσκονται σε κατάσταση συναγερμού μέχρι τον Οκτώβριο, καθώς όλα τα στοιχεία δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας.

«Θα έχουμε ακόμα 45 πολύ δύσκολες ημέρες. Ο Σεπτέμβριος δεν θα είναι καθόλου εύκολος και χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή από όλους», λέει ο πυρομετεωρολόγος του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, Θεόδωρος Γιάνναρος. «Οι πιο ευπαθείς περιοχές είναι αυτές που παραδοσιακά εμφανίζονται τα μελέμια. Θα πρέπει να έχουμε υπ’ όψιν όμως ότι και στη βόρεια Ελλάδα καταγράφονται φέτος ακραίες συνθήκες, με μεγάλη ξηρασία. Δεν έχουμε παντού ισχυρούς ανέμους, αλλά τα θερμικά φορτία είναι τόσο έντονα που ακόμα και με μέτριους ανέμους μπορεί να προκύψουν τεράστια προβλήματα. Ακόμα και στα μεγάλα υψόμετρα εκτιμώ ότι θα έχουμε πρόβλημα. Ανησυχώ ιδιαίτερα γι’ αυτό, διότι δυστυχώς δεν έχουμε συνηθίσει να αντιμετωπίζουμε φωτιές σε ορεινές περιοχές με μεγάλο υψόμετρο, ενώ η βλάστηση των βουνών αντικαθίσταται πολύ πιο δύσκολα», αναφέρει ο ερευνητής.

«Εκτιμώ ότι έχουμε τις χειρότερες συνθήκες των τελευταίων 45 ετών όσον αφορά την υψηλή θερμοκρασία, τις ελλιπέστατες βροχοπτώσεις και την πολύ χαμηλή υγρασία. Θυμηθείτε ότι καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους ακούγαμε τους μετεωρολόγους σχεδόν καθημερινά να λένε ότι η θερμοκρασία είναι υψηλότερη του φυσιολογικού. Δυστυχώς, δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος για τον Σεπτέμβριο», επισημαίνει ο Δρ. Γιώργος Παπαβασιλείου από την ομάδα «The Flame Project».

προειδοποιούν
οι αρμόδιοι

Εχουμε
μπροστά μας
τουλάχιστον 45
πολύ δύσκολες
ημέρες